

GREEN ENERGY

Πώς να προστατευτείτε από το υψηλό κόστος του ρεύματος – Ποιος ο ρόλος των αιολικών πάρκων;

NEWSROOM

22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2022

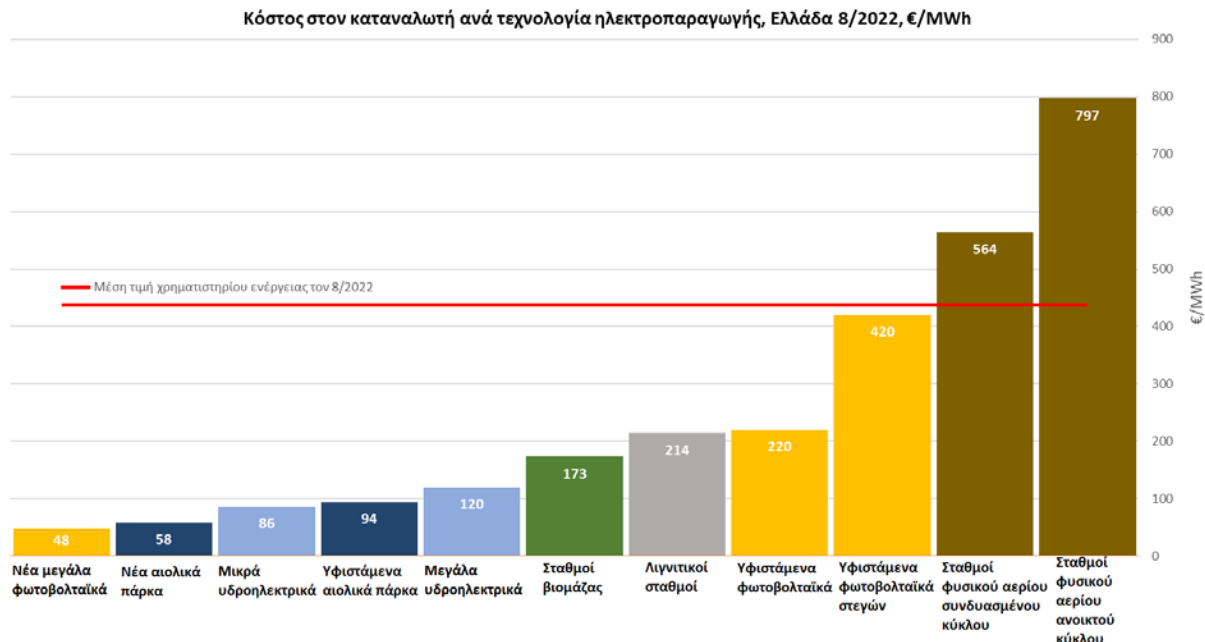
Υπερκέρδη, χρηματιστήριο ενέργειας, TEM, επιδοτήσεις: Πολλές νέες έννοιες που έχουν μπει στο λεξιλόγιό μας αλλά δύσκολα καταλαβαίνουμε την έννοια τους και για πολλούς είναι και αδιάφορες. Το βασικό θέμα που απασχολεί είναι το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας. Πώς θα μειωθεί;

Υπερκέρδη, χρηματιστήριο ενέργειας, TEM, επιδοτήσεις. Περίεργες έννοιες που με την

ενεργειακή κρίση μπήκαν στην καθημερινότητά μας. Μπορεί οι έννοιες αυτές να μην είναι σαφείς στους μη ειδικούς, υπάρχει όμως ένα αναμφισβήτητο γεγονός που είναι από όλους μας αντιληπτό: Ακόμα και αν έχουμε την άριστη αγορά ηλεκτρισμού και τον τέλει ανταγωνισμό, ακόμα και αν η Κυβέρνηση και οι δημόσιες αρχές κάνουν τέλεια τη δουλειά τους, πάλι θα πληρώνουμε ακριβό ρεύμα εάν οι τεχνολογίες από τις οποίες παράγεται είναι ακριβές. Αυτή είναι η μεγάλη εικόνα: ποια είναι η πιο φθηνή πηγή για να έχουμε ρεύμα; Εδώ τα νούμερα είναι καθαρά και εύληπτα: είναι οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Συγκεκριμένα, από το τελευταίο διαγωνισμό που έκανε η ΡΑΕ, στις 5.9.2022 για να επιλέξει νέα αιολικά πάρκα και νέα μεγάλα φωτοβολταϊκά, προέκυψε ότι η μέση τιμή πώλησης της ενέργειας (δηλαδή το κόστος που βαραίνει τον τελικό καταναλωτή) από νέα αιολικά είναι 58 €/MWh και από νέα φωτοβολταϊκά 48 €/MWh. Στο Διάγραμμα 1, που απεικονίζει τα κόστη για τον καταναλωτή στην Ελλάδα τον Αύγουστο - Σεπτέμβριο 2022, φαίνεται καθαρά ότι τα νέα έργα Α.Π.Ε. έχουν το χαμηλότερο κόστος ρεύματος.

Χρειαζόμαστε λοιπόν τις Α.Π.Ε. Μάλιστα χρειαζόμαστε όλες τις τεχνολογίες Α.Π.Ε. για να έχουμε ένα ισορροπημένο και φθινό μίγμα. Σε αυτό θα κυριαρχούν τα αιολικά πάρκα διότι μπορούν να παράγουν πολύ περισσότερη ενέργεια, κατανεμημένη σε όλη τη διάρκεια του 24ώρου, καταλαμβάνοντας μικρότερες εκτάσεις.

Διάγραμμα 1: Τα νέα αιολικά και τα νέα μεγάλα φωτοβολταϊκά είναι η πιο φθηνή μορφή ηλεκτροπαραγωγής

Ποια είναι τα υπερκέρδη

Ως υπερκέρδη (ορθότερα ως προσωρινά υπερέσοδα) θεωρούνται τα έσοδα που έχουν οι συμβατικοί ηλεκτροπαραγωγοί που πωλούν την ενέργειά τους μέσω του χρηματιστηρίου ενέργειας, όταν η χρηματιστηριακή τιμή είναι υψηλότερη από το πραγματικό τους κόστος όπως προσδιορίζεται κάθε μήνα από την ΡΑΕ. Επειδή το κόστος των λιγνιτικών και των μεγάλων υδροηλεκτρικών είναι σαφώς χαμηλότερο από τις τρέχουσες χρηματιστηριακές τιμές ηλεκτρισμού, η Κυβέρνηση έχει εισάγει ένα μηχανισμό με βάση τον οποίο, αυτόματα, φορολογεί με 90% τη διαφορά και τη διοχετεύει στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης (ΤΕΜ). Το ίδιο κάνει για όσους σταθμούς φυσικού αερίου πωλούν για κάποιες (λίγες) ώρες σε χρηματιστηριακή τιμή που είναι υψηλότερη από το κόστος τους.

Αυτός ο μηχανισμός λειτουργεί από την 1η Ιουλίου 2022. Πριν από αυτή την ημερομηνία, οι εταιρείες ενέργειας χρησιμοποιούσαν αυτά τα υπερέσοδα για να μπορούν να προσφέρουν χαμηλότερα τιμολόγια στους καταναλωτές - πελάτες τους. Τώρα αυτό το κάνει η Κυβέρνηση μέσω των επιδοτήσεων από τους πόρους του ΤΕΜ. Για αυτό κάθε μήνα οι εταιρείες ενέργειας ανακοινώνουν υψηλά τιμολόγια, πολύ υψηλότερα από αυτά που πρόσφεραν πριν την 1η Ιουλίου, τα οποία όμως τελικά δεν καταβάλλονται από τους καταναλωτές λόγω των επιδοτήσεων που προσφέρει το ΤΕΜ.

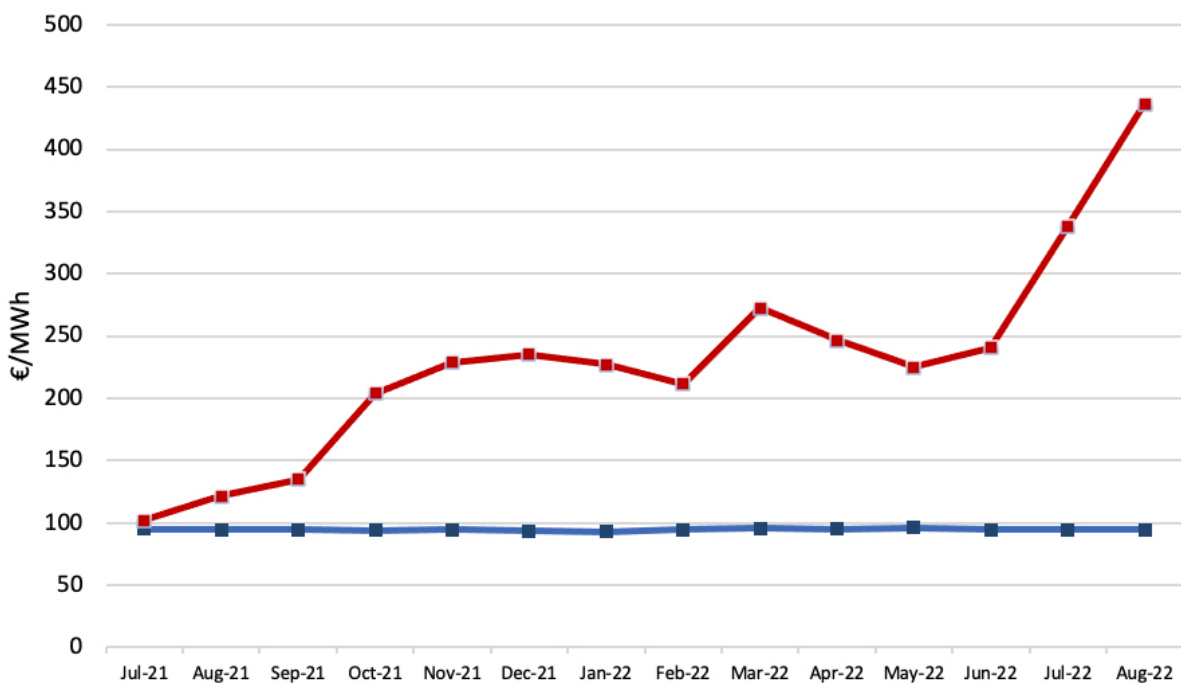
Πέραν από τον μηχανισμό αυτό, το ΤΕΜ τροφοδοτείται και από τον προϋπολογισμό (δηλαδή τους φόρους μας) προκειμένου να συγκρατήσει την αύξηση από το εισαγόμενο φυσικό αέριο.

Τα αιολικά πάρκα δεν έχουν υπερκέρδη. Αντιθέτως, επιδοτούν τον καταναλωτή

Αυτός ο μηχανισμός για τα υπερκέρδη δεν αφορά τα αιολικά πάρκα. Η αμοιβή που εισπράττει ένα αιολικό πάρκο για την ενέργεια που παράγει είναι σταθερή και δεν επηρεάζεται από την τιμή στο χρηματιστήριο ενέργειας.

Συγκεκριμένα, τα αιολικά πάρκα έχουν «κλειδώσει» σταθερές και χαμηλές τιμές αμοιβής, με μακροχρόνια συμβόλαια που έχουν συνάψει με τη δημόσια επιχείρηση ΔΑΠΕΕΠ. (Όπως σημειώνει η Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας ΕΛΕΤΑΕΝ, για τα παλαιότερα αιολικά αυτές οι τιμές έχουν καθορισθεί διοικητικά με βάση το κόστος των επενδύσεων κατά το χρόνο που υλοποιήθηκαν, ενώ για τα νεότερα πάρκα οι τιμές προκύπτουν μέσω διαγωνισμών που διενεργεί η ΡΑΕ). Για το λόγο αυτό, τα αιολικά πάρκα δεν επωφελούνται από τις υψηλές τιμές στην χρηματιστηριακή αγορά και δεν έχουν υπερκέρδη, όπως εσφαλμένα θεωρείται μερικές φορές .

Στο Διάγραμμα 2 φαίνεται η αύξηση της τιμής στην χρηματιστηριακή αγορά κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο (κόκκινη γραμμή) και η αμοιβή που λαμβάνουν τα υφιστάμενα αιολικά πάρκα, που παραμένει σταθερή και χαμηλή (μπλε γραμμή).

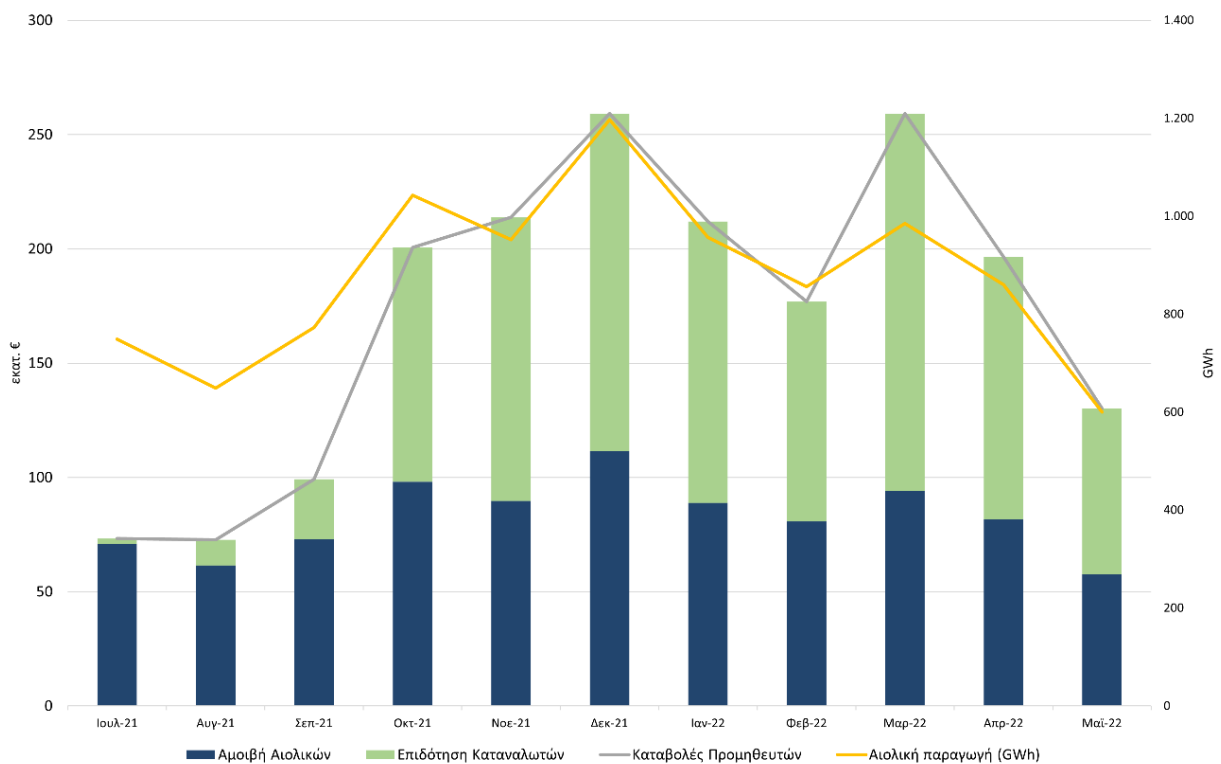

Διάγραμμα 2: Ενώ η τιμή στην αγορά ηλεκτρισμού (κόκκινη γραμμή) έχει εκτοξευθεί εξαιτίας του φυσικού αερίου, η αμοιβή των αιολικών πάρκων (μπλε γραμμή) παραμένει σταθερή και χαμηλή

Για τους παραπάνω λόγους, ο μηχανισμός που έχει εισάγει η Κυβέρνηση για την φορολόγηση και επιστροφή στους καταναλωτές του 90% των υπερεσόδων των ηλεκτροπαραγωγών, δεν

αφορά τα αιολικά πάρκα διότι αυτά επέστρεφαν (και πριν τη θέσπιση του μηχανισμού) και συνεχίζουν να επιστρέφουν αμέσως, το οποίο έσοδο πάνω από την «κλειδωμένη» τιμή του συμβολαίου τους με τον ΔΑΠΕΕΠ. Αυτή η επιστρεφόμενη διαφορά καταλήγει επίσης στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης (ΤΕΜ).

Με τον τρόπο αυτό, τα αιολικά πάρκα έχουν ήδη επιδοτήσει τους καταναλωτές, επιστρέφοντάς τους από την αρχή της κρίσης περισσότερα από 1 δισ. ευρώ μέσω του ΤΕΜ. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 3, από τον Ιούλιο 2021 έως και τον Μάιο 2022 (για τον οποίο έχουν ανακοινωθεί επίσημα στοιχεία από τον ΔΑΠΕΕΠ), το συνολικό οικονομικό πλεόνασμα που δημιούργησαν τα αιολικά πάρκα λόγω των χαμηλότερων αμοιβών τους σε σχέση με την χρηματιστηριακή τιμή είναι 985,6 εκατ. ευρώ. Τα υφιστάμενα φωτοβολταϊκά δεν προσφέρουν τέτοια επιδότηση διότι -όπως φαίνεται στο αρχικό Διάγραμμα 1- η αμοιβή τους, ειδικά των μικρών, είναι αρκετά υψηλότερη (220 – 420 €/MWh).

Διάγραμμα 3 : Οι πράσινες μπάρες αντιστοιχούν στις επιδοτήσεις που έχουν προσφέρει τα υφιστάμενα αιολικά πάρκα στους καταναλωτές

Όσο θα εγκαθίστανται περισσότερα αιολικά πάρκα, αυτό το όφελος θα αυξάνεται με γρηγορότερο ρυθμό, διότι τα νέα αιολικά πάρκα είναι οικονομικά, πιο ανταγωνιστικά και έχουν κλειδώσει ακόμα πιο χαμηλές τιμές αμοιβής (58 €/MWh στον τελευταίο διαγωνισμό).

Εκτός από χαμηλή, η τιμή των αιολικών όπως και όλων των Α.Π.Ε. είναι σταθερή διότι δεν εξαρτάται από τις διεθνείς διακυμάνσεις των τιμών των καυσίμων.

Για αυτό οι ανανεώσιμες πηγές είναι η μόνη και μόνιμη λύση στη σημερινή κρίση.